

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. balandžio 21 d.*

Byloje T-28/03

Holcim (Deutschland) AG, buvusi *Alsen AG*, įsteigta Hamburge (Vokietija), iš pradžių atstovaujama F. Wiemer ir K. Moosecker, vėliau advokatų F. Wiemer, P. Niggemann ir B. Menkhaus,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama R. Lyal ir W. Mölls, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

dėl ieškinių, kuriuo prašoma atlyginti ieškovės patirtas išlaidas, susijusias su banko garantija, dėl 1994 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimu 94/815/EB dėl EB sutarties 85 straipsnio taikymo procedūros (Byla IV/33.126 ir 33.322 – Cementas) (OL L 343, p. 1) paskirtos baudos, kurią Pirmosios instancijos teismas panaikino 2000 m. kovo 15 d. Sprendimu *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją, „Cementas“*, (T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, Rink. p. II-491).

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(trečioji kolegija),

kurių sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai M. Jaeger ir F. Dehousse,

kancleris H. Jung,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. birželio 10 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės ginčo aplinkybės

Ieškovė – įmonė *Alsen AG*, dabar *Holcim (Deutschland) AG* –, įsteigta Hamburge (Vokietija), užsiima statybinių medžiagų gamyba. *Alsen AG* susikūrė 1997 m.

susijungus *Alsen Breitenburg Zement- und Kalkwerke GmbH* (toliau – *Alsen Breitenburg*) ir *Nordcement AG* (toliau – *Nordcement*).

- 2 1994 m. lapkričio 30 d. Sprendimu 94/815/EB dėl EB sutarties 85 straipsnio taikymo procedūros (Byla IV/33.126 ir 33.322 – *Cementas*) (OL L 343, p. 1, toliau – sprendimas „*Cementas*“) Komisija už EB sutarties 85 straipsnio (po pakeitimo – EB 81 straipsnis) pažeidimą paskyrė *Alsen Breitenburg* ir *Nordcement* atitinkamai 3,841 milijono ir 1,85 milijono eurų baudas.

- 3 *Alsen Breitenburg* ir *Nordcement* pareiškė ieškinius dėl šio sprendimo panaikinimo. Šie ieškiniai buvo įregistruoti numeriais T-45/95 ir T-46/95, po to sujungti su kitų sprendime „*Cementas*“ nurodytų įmonių ieškiniiais.

- 4 Pasinaudodamos Komisijos suteikta galimybe, *Alsen Breitenburg* ir *Nordcement* nusprendė pateikti banko garantiją, taip išvengdamos reikalavimo sumokėti paskirtas baudas nedelsiant. Nuo 1995 m. gegužės 3 d. iki 2000 m. gegužės 2 d. *Berenberg Bank* suteikė *Alsen Breitenburg* banko garantiją už 0,45 % metinių palūkanų. Nuo 1995 m. balandžio 18 d. iki 2000 m. gegužės 3 d. *Deutsche Bank* suteikė *Nordcement* banko garantiją už 0,375 % metinių palūkanų ir vienkartinį 15,34 euro komisinį mokestį už garantijos įforminimą. Iš viso už banko garantijos pateikimą ieškovė bankams sumokėjo 139 002,21 euro.

- 5 Pirmosios instancijos teismas 2000 m. kovo 15 d. Sprendimu *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją, Cementas*, (T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95,

T-103/95 ir T-104/95, Rink. p. II-491) panaikino sprendimo „Cementas“ dalį, susijusių su ieškove, ir priteisė iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

6 Remdamasi Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 91 straipsniu, 2001 m. rugsėjo 28 d. laišku ieškovė paprašė atsakovės grąžinti teismo proceso (pirmiausia 545 000 eurų advokato išlaidų) ir dėl bankų garantijų pateikimo atsiradusias išlaidas.

7 2002 m. sausio 24 d. laišku atsakovė pasiūlė ieškovei grąžinti dalį advokato išlaidų (130 000 eurų), bet, remdamasi su bylinėjimosi išlaidomis Procedūros reglamento 91 straipsnio prasme susijusia teismų praktika, atsisakė grąžinti išlaidas, susijusias su banko garantija.

8 2002 m. balandžio 5 d. laišku ieškovė dar kartą paragino atsakovę grąžinti jai visas advokato ir visas išlaidas, susijusias su banko garantija. Išlaidų, susijusių su banko garantija, grąžinimo klausimu ieškovė šį kartą rėmėsi EB 288 straipsnio antrąja pastraipa ir EB 233 straipsniu, taip pat per tą laiką priimtu Pirmosios instancijos teismo 2001 m. spalio 10 d. Sprendimu *Corus UK prieš Komisiją* (T-171/99, Rink. p. II-2967).

9 2002 m. gegužės 30 d. atsakovė elektroniniu paštu pasiūlė sumokėti 200 000 eurų advokato išlaidų. Tačiau ji dar kartą atsisakė grąžinti išlaidas, susijusias su banko garantija, teigdama, kad galimybė atidėti baudos sumokėjimą, pateikiant banko garantiją, buvo tik pasiūlymas, ir todėl ji negali atsakyti už išlaidas, atsiradusias įmonėms nusprendus pasinaudoti šia galimybe.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 10 Ši byla buvo pradėta ieškovės ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2003 m. sausio 31 dieną.
- 11 2003 m. balandžio 10 d. atsakovė, remdamasi Procedūros reglamento 114 straipsniu, pateikė prieštaravimą dėl ieškinio dalies, pagrįstos EB 233 straipsniu, priimtimumo ir savo atsiliepimą į ieškinį.
- 12 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. 2004 m. birželio 10 d. viešame posėdyje buvo išklaustyti šalių žodiniai paaiškinimai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.
- 13 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:
- priteisti iš Komisijos 139 002,21 euro su 5,75 % delspinigių per metus nuo 2000 m. balandžio 15 dienos,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

14 Atsakovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinio dalį, pagrįstą EB 233 straipsniu, kaip nepriimtina,
- atmesti visą ieškinio dalį, pagrįstą EB 288 straipsniu:
 - dėl išlaidų, susijusių su banko garantija, patirtų iki 1998 m. sausio 31 d., kaip nepriimtina arba, nepatenkinus šio reikalavimo, kaip nepagrįstą,
 - atmesti likusią ieškinio dalį kaip nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

15 Savo pastabose ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

- pripažinti priimtina ieškinio dalį, pagrįstą EB 233 straipsniu,
- nepatenkinus pirmojo reikalavimo, ieškinio dalį, pagrįstą EB 233 straipsniu, laikyti ieškiniu dėl panaikinimo arba dėl neveikimo,
- priteisti iš atsakovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtinumų

Dėl ieškinio dalies, pagrįstos EB 233 straipsniu, priimtinumų

Šalių argumentai

- 16 Atsakovė tvirtina, kad, jei ieškovė mano, jog buvo pažeistas EB 233 straipsnis, ji gali pasinaudoti dviem teisių gynimo priemonėmis, t. y. pareikšti ieškinį dėl panaikinimo (EB 230 straipsnis) ar ieškinį dėl neveikimo (EB 232 straipsnis).
- 17 Tačiau šis ieškiny, kuriuo siekiama prisiesti iš Komisijos tam tikrą sumą, nėra nei ieškiny dėl panaikinimo, nei ieškiny dėl neveikimo.
- 18 Atsakovės manymu, pradėdama šį procesą ieškovė tikisi, kad bus priimtas sprendimas, kurio tiesioginės išdavos, jos manymu, būtų tokios pačios kaip ir Komisijai vykdant Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Cementas*. Tačiau EB sutartyje nėra jokio teisinio pagrindo tokiam sprendimui.
- 19 Teisingumo Teismo praktika, susijusi su vadinamais ieškiniiais „dėl mokėjimo“, patvirtina, kad neegzistuoja kitų ieškinių rūšių nei numatyta EB 230 straipsnyje ir EB 232 straipsnyje.

- 20 Atsakovė iš to daro išvadą, kad EB 233 straipsnio pirmąją pastraipą pagrįstas prašymas nurodyti jai grąžinti išlaidas, susijusias su banko garantija, yra akivaizdžiai nepriimtinas. Ji priduria, kad toks prašymas negali būti laikomas pagal EB 230 straipsnį ar EB 232 straipsnį pareikštu ieškiniu, kuris šiuo atveju būtų taip pat nepriimtinas.
- 21 Ieškovė pirmiausia pastebi, kad ji prašo atlyginti jos patirtą žalą. Ji mano, kad rėmimasis EB 233 straipsniu patenka į „ieškinio dėl žalos atlyginimo“ kontekstą ir atsakovė šiuo atveju neturi veikimo laisvės. Remdamasi sprendimu dėl panaikinimo galiojimu atgaline data ir Pirmosios instancijos teismo praktika (konkrečiai sprendimo *Corus UK prieš Komisiją*, minėto 8 punkte, 50 punktu), ieškovė teigia, kad atsakovė privalo atlyginti išlaidas, susijusias su banko garantija. Be to, ji nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas sprendime *Cementas* (5116 ir kiti punktai) teisingai pripažino, jog išlaidos, susijusios su banko garantija, turi būti atlygintos.
- 22 Antra, ieškovė tvirtina, kad EB 233 straipsnio pirmoji pastraipa taip pat sukuria teisę į žalos atlyginimą, taigi, ji gali šia nuostata remtis.
- 23 Ieškovė prieštarauja atsakovės išvadai, kad iš EB 233 straipsnio pirmosios pastraipos kylančiomis teisėmis galima remtis tik pareiškus ieškinį dėl panaikinimo arba ieškinį dėl neveikimo. Jos teigimu, ši išvada nėra paremta EB 233 straipsnio tekstu ir jos negalima kildinti iš atsakovės nurodytos teismų praktikos.
- 24 Ieškovė taip pat mano, kad atsakovės teiginys nesuderinamas su proceso ekonomiškumo principu, nes tada reikėtų pareikšti du ieškinius (ieškinį dėl žalos atlyginimo pagal EB 288 straipsnį ir ieškinį dėl panaikinimo ar dėl neveikimo pagal EB 233 straipsnį).

- 25 Nepatenkinus pirmojo reikalavimo, ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo laikyti ieškinio dalį, pagrįstą EB 233 straipsnio pirmąja pastraipa, ieškiniu dėl panaikinimo arba dėl neveikimo.
- 26 Šiuo klausimu ji teigia, kad įpareigojimas iš naujo prašyti Komisijos grąžinti banko išlaidas, kad vėliau būtų galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo ar dėl neveikimo, nepaisant to, jog atsakovė aiškiai pareiškė atsisakanti mokėti aptariamą sumą, prieštarauja proceso ekonomiškumo principui. Galiausiai ieškovė teigia, kad ji dar turės galimybę pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, nes atsakovė kol kas nepriėmė sprendimo, kuri galima ginčyti.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

— Dėl ieškinio dalies, pagrįstos EB 233 straipsniu, priimtinumom

- 27 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad ieškovė savo ieškiniui dėl išlaidų, susijusių su banko garantija, grąžinimo pagrįsti iš dalies pasirinko savarankišką teisinį pagrindą, t. y. EB 233 straipsnį.
- 28 Taip aiškindama teisinį savo teisės pagrindą, ieškovė ieškinyje aiškiai skiria „teisę į atlyginimą pagal EB 233 straipsnį“ (ieškinio II skyriaus 1 punkto a papunktis) ir „teisę į žalos atlyginimą, pagrįstą EB 288 straipsnio antrąja pastraipa kartu su EB 235 straipsniu“ (ieškinio II skyriaus 1 punkto b papunktis).

- 29 Be to, ieškovė nurodo, kad „greta iš EB 233 straipsnio kylančios teisės, Komisija taip pat turi atlyginti išlaidas, susijusias su garantija, remiantis EB 288 straipsnio antrąja pastraipa kartu su EB 235 straipsniu“ (ieškinio 22 punktą).
- 30 Galiausiai per teismo posėdį ieškovė pareiškė, kad jos ieškinys iš tikrųjų pagrįstas dviem skirtingais ir savarankiškais teisiniais pagrindais, t. y. EB 233 straipsniu ir EB 288 straipsniu kartu su EB 235 straipsniu.
- 31 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad EB sutartis išsamiai numato teisių gynimo priemones, kuriomis teisės subjektai gali pasinaudoti, gindami savo teises (šiuo klausimu žr. 1982 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo nutartį *K. prieš Vokietiją ir Parlamentą*, 233/82, Rink. p. 3637).
- 32 Kadangi EB 233 straipsnyje nėra numatytos teisių gynimo priemonės, jis negali būti savarankiškas teisinis pagrindas prašymui, kuris buvo pateiktas šioje byloje ir kuriuo siekiama išlaidų, susijusių su banko garantija, atlyginimo, pagrįsti.
- 33 Tačiau tai nereiškia, kad teisės subjektas negali pareikšti ieškinio, manydamas, kad nebuvo imtasi būtinų priemonių teismo sprendimui įvykdyti. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau turėjo progą nuspręsti, kad iš EB 233 straipsnio kylanti pareiga gali būti įgyvendinama būtent EB 230 straipsnyje ir EB 232 straipsnyje numatytomis teisinėmis priemonėmis (1988 m. balandžio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Asteris ir kt. prieš Komisiją*, 97/86, 99/86, 193/86 ir 215/86, Rink. p. 2181, 24, 32 ir 33 punktai).

- 34 Esant tokioms aplinkybėms, Bendrijos teismas neturi perimti Bendrijos steigiamosios valdžios funkcijų, siekdamas pakeisti Sutartyje numatytą teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistemą (2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 45 punktas; 2000 m. birželio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Salamander ir kt. prieš Parlamentą ir Tarybą*, T-172/98, T-175/98–T-177/98, Rink. p. II-2487, 75 punktas ir 2003 m. sausio 15 d. Sprendimo *Philip Morris International ir kt. prieš Komisiją*, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ir T-272/01, Rink. p. II-1, 124 punktas).
- 35 Aplinkybė, kad, kaip teigia ieškovė, atsakovė šiuo atveju neturi veikimo laisvės arba kad Pirmosios instancijos teismas sprendime *Cementas* nusprendė, jog išlaidos, susijusios su banko garantija, turi būti atlygintos, nekeičia šios išvados. Tas pats pasakytina ir apie ieškovės argumentą, kad EB 233 straipsnis sukuria „teises į žalos atlyginimą“ arba kad, siekiant ginti šias teises, gali būti naudojamos kitos teisių gynimo priemonės nei ieškinys dėl panaikinimo arba dėl neveikimo, arba kad šiuo atveju turi būti taikomas proceso ekonomiškumo principas.
- 36 Iš tiesų, nagrinėjant prieštaravimą dėl priimtimumo, kyla vienintelis klausimas: ar EB 233 straipsnis įtvirtina specifinę teisių gynimo priemonę. Atsižvelgiant į Sutartyje ir nurodytoje teismų praktikoje išsamiai išvardytas teisių gynimo priemones, atsakymas į šį klausimą yra neigiamas.
- 37 Be to, reikia pabrėžti, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, Pirmosios instancijos teismas sprendime *Cementas* nenurodė, jog išlaidos, susijusios su banko garantija, turi būti atlygintos. Jis, nagrinėdamas bylas T-50/95 ir T-51/95, kuriose ieškovė nebuvo šalimi, tik nurodė, kad „šie prašymai iš tiesų susiję su šio sprendimo vykdymu ir pagal EB sutarties 176 straipsnį (po pakeitimo – EB 233 straipsnis) Komisija turi imtis būtinų priemonių jam įvykdyti“ (sprendimo *Cementas* 5118 punktas). Iš šio punkto matyti, kad Pirmosios instancijos teismas nėra nusprendęs, jog pagal EB

233 straipsnį Komisija privalo grąžinti išlaidas, susijusias su banko garantija. Pirmosios instancijos teismas tik nurodė, kad Komisija turi imtis būtinų priemonių šiam sprendimui įvykdyti. Šiuo atžvilgiu primintina, kad atlikti Komisijos funkciją, nustatant priemones, kurių ji turi imtis pagal EB 233 straipsnį, nėra Pirmosios instancijos teismo užduotis (1992 m. spalio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Meskens prieš Parlamentą*, T-84/91, Rink. p. II-2335, 78 ir 79 punktai).

38 Taip pat reikia pabrėžti, kad ši byla nepalyginama su byla, kurioje buvo priimtas sprendimas *Corus UK prieš Komisiją*, minėtas 8 punkte. Šiame sprendime (39 punktas) Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad AP 34 straipsnis (EAPB sutartyje atitinkantis EB 233 straipsnį) įtvirtina specifinę teisių gynimo priemonę, nukrypstančią nuo bendros Bendrijos atsakomybės tvarkos, kurią EAPB atveju įgyvendina jos 40 straipsnis (EAPB sutartyje atitinkantis EB 288 straipsnį) ir taikomas kilus žalai dėl Bendrijos teismo panaikinto Komisijos sprendimo.

39 Tačiau EB 233 straipsnio, kuriuo remiamasi šioje byloje, tekstas kitoks nei AP 34 straipsnio. Pagal pastarąją nuostatą Komisija ne tik turi imtis priemonių, užtikrinančių teisingą tiesiogiai iš panaikinto sprendimo ar rekomendacijos kylančios žalos atlyginimą, bet dėl jos neveikimo galima pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo Teisingumo Teisme. Tokiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismo pasirinkimas 8 punkte minėtame sprendime *Corus UK prieš Komisiją* šiuo atveju negali būti taikomas.

40 Dėl visų šių motyvų ieškovės ieškinio dalis, pagrįsta EB 233 straipsniu, turi būti atmesta kaip nepriimtina.

— Dėl ieškovės prašymo laikyti šį ieškinį ieškiniu dėl panaikinimo ar dėl neveikimo

- 41 Pirmiausia reikia priminti, kad ieškinio įvadinėje dalyje ieškovė nurodo, jog šio ieškinio dalykas yra „prašymas atlyginti žalą“. Be to, ieškinio reikalavimais siekiama „priteisti iš Komisijos sumokėti ieškovei 139 002,21 euro su 5,75 % delspinigių per metus nuo 2000 m. balandžio 15 dienos“. Iš to matyti, kad šioje byloje aiškiai siekiama žalos atlyginimo, o ne akto panaikinimo ar atsakovės neveikimo pripažinimo.
- 42 Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio pirmoje pastraipoje, taikomoje per procesą Pirmosios instancijos teisme pagal Statuto 53 straipsnio pirmąją pastraipą, nurodyta, kad „bylos Teismui pateikiamos pareiškimu, adresuojamu Teismo kanceliarijai“ ir kad „pareiškime nurodoma pareiškėjo vardas, pavardė ar pavardinimas, nuolatinis adresas bei pareiškimą pasirašiusiojo apibūdinimas, taip pat atsakovo ar atsakovų vardas, pavardė ar pavardinimas, ginčo dalykas, reikalavimai bei teisinių argumentų santrauka, kuria pareiškimas yra grindžiamas“.
- 43 Be to, Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta, kad Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnyje nurodytame ieškinyje nurodomi ginčo dalykas ir teisinių pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka.
- 44 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką šios nuorodos turi būti pakankamai aiškios ir tikslios, kad atsakovė galėtų paruošti savo gynybą, o prireikus ir nesant kitos informacijos, Pirmosios instancijos teismas galėtų priimti sprendimą dėl ieškinio. Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo administravimą, tam, kad ieškinyje būtų priimtinas, reikia, kad jį grindžiančios pagrindinės faktinės ir teisinės

aplinkybės bent jau glaustai, bet logiškai ir suprantamai būtų aiškūs iš paties ieškinio teksto (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Enso Española prieš Komisiją*, T-348/94, Rink. p. II-1875, 143 punktas).

- 45 Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką iš Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies kartu su 48 straipsnio 2 dalimi matyti, kad prašymo dalykas turi būti nustatytas ieškinyje. Pirmą kartą dublike pateiktas prašymas keičia pradinį ieškinio dalyką, todėl jis turi būti vertinamas kaip naujas prašymas ir turi būti atmestas kaip nepriimtinas (žr. 2002 m. sausio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Biret ir Cie prieš Tarybą*, T-210/00, Rink. p. II-47, 49 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Tas pats pasakytina ir tada, kai pradinis ieškinio dalykas keičiamas pateikiant pastabas dėl prieštaravimo dėl priimtimumo.
- 46 Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir į tai, kad vienintelis ieškinio dalykas yra „žalos atlyginimas“, ieškovės prašymas, kuriuo siekiama, kad ieškinio dalis, pagrįsta EB 233 straipsnio pirmąja pastraipa, būtų laikoma ieškiniu dėl panaikinimo ar dėl neveikimo, turi būti atmesta kaip nepriimtina.

Dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo, pagrįsto EB 235 straipsniu ir EB 288 straipsnio antrąja pastraipa, senaties

Šalių argumentai

- 47 Atsakovė taip pat ginčija ieškinio dalies, pagrįstos EB 235 straipsniu ir EB 288 straipsnio antrąja pastraipa, priimtimumą kalbant apie dalį ieškovės patirtų banko išlaidų.

- 48 Remdamasi Teisingumo Teismo statuto 46 straipsniu, atsakovė mano, kad suėję reikalavimo senaties terminai, o ieškinio dalis dėl išlaidų, susijusių su banko garantija, patirtų iki 1998 m. sausio 31 d., nepriimtina.
- 49 Šiuo atveju, aktas, dėl kurio galimai atsirado pareiga atlyginti žalą ieškovei, t. y. sprendimas *Cementas*, buvo priimtas 1994 m. lapkričio 30 d., ir apie jį buvo pranešta ieškovei 1995 m. vasario 3 dieną. 1995 m. balandžio 18 d. ir 21 d. buvo pateiktos banko garantijos ir vėliau perduotos Komisijai. Garantijų laikotarpis prasidėjo mokėjimo termino pabaigoje, t. y. 1995 m. gegužės 3 dieną. Atsakovės manymu, kadangi pareigos atlyginti žalą, jei ji iš viso egzistuoja, sąlygos buvo įgyvendintos šią dieną, ieškinio senaties termino pradžia laikytina 1995 m. gegužės 3 diena.
- 50 Atsakovė pripažįsta, kad šiuo atveju žala neatsirado iš karto, o palaipsniui susiformavo per laikotarpį iki bankų garantijų pabaigos. Tokiu atveju Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnyje nurodytas ieškinio senaties terminas taikomas ankstesniam nei penkeri metai iki senaties terminą nutraukiančio akto laikotarpiui ir netaikomas vėliau atsiradusiems reikalavimams.
- 51 Šiuo atveju atsakovė mano, kad, nors 2002 m. balandžio 5 d. laiške ieškovė paragino ją atlyginti išlaidas, susijusias su banko garantija, remdamasi EB 288 straipsnio antrąja pastraipa, vis dėlto po to nepareiškė ieškinio per EB 230 straipsnyje numatytą terminą, kaip to reikalauja Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnio trečias sakinyš.
- 52 Atsakovė iš to daro išvadą, kad ieškinio senaties terminas buvo nutrauktas tik pareiškus ieškinį 2003 m. sausio 31 d. ir kad su išlaidomis, susijusiomis su banko garantija, patirtomis iki 1998 m. sausio 31 d., susijusių reikalavimų atžvilgiu ieškinio senaties terminas yra suėjęs.

- 53 Tačiau ieškovė teigia, kad reikalavimo atlyginti išlaidas, susijusias su banko garantija, senaties terminas prasidėjo tik priėmus sprendimą *Cementas*. Visų pirma, remdamasi 1982 m. sausio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Birra Wührer ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją* (256/80, 257/80, 265/80, 267/80 ir 5/81, Rink. p. 85, 10–12 punktai), ji mano, kad sąlygos, nuo kurių priklauso pareiga atlyginti žalą, buvo patenkintos tik priėmus sprendimą.
- 54 Ieškovės manymu, lemiamas veiksnys, dėl kurio atsiranda teisė į žalos atlyginimą, šiuo atveju nėra paprastas sprendimo dėl baudos skyrimo neteisėtumas, o jo panaikinimas teisme, nes kol sprendimas galiojo, tol egzistavo teisinis pagrindas pateikti bankų garantijas. Kadangi ieškinys dėl sprendimo, kuriuo skiriama bauda, panaikinimo neturi sustabdančio poveikio, sprendimo *Cementas* rezoliucinėje dalyje nustatyta pareiga vykstant teismo procesui išlieka.
- 55 Ieškovės manymu, kitoks vertinimas yra nesuderinamas su proceso ekonomiškumo principu, nes jis ipareigotų kartu su ieškiniu dėl sprendimo, kuriuo skiriama bauda, panaikinimo taip pat pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo, kuriuo siekiama išlaidų, susijusių su banko garantija, grąžinimo. Siekdamas išvengti skirtingų sprendimų dėl nagrinėjamo sprendimo teisėtumo, Pirmosios instancijos teismas galėtų priimti sprendimą dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo tik priėmus sprendimą dėl panaikinimo, o ieškinio dėl žalos atlyginimo nagrinėjimas turėtų būti iki tol sustabdytas.
- 56 Be to, ieškovė mano, kad žalos apimtis priklauso nuo ieškinio dėl panaikinimo nagrinėjimo trukmės. Todėl šiuo atveju nėra palaipsniui atsiradusios žalos.

- 57 Galiausiai ji teigia, kad atsakovės vertinimas reikštų, jog teisės į išlaidų, susijusių su banko garantija, gražinimą senatis tęstųsi kol vyksta procesas dėl panaikinimo. Taip atsakovė, pateikusi apeliacinį skundą, galėtų pasiekti, kad sprendimas dėl panaikinimo įsigaliotų kaip įmanoma vėliau ir išvengtų reikalavimų dėl žalos atlyginimo.
- 58 Ieškovė iš to daro išvadą, kad senaties terminas prasidėjo 2000 m. kovo mėn. ir buvo nutrūkęs pareiškus ieškinį 2003 m. sausio 31 d., t. y. iki senaties termino pagal Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnį pabaigos.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 59 Pagal teismų praktiką ieškinio dėl deliktinės Bendrijos atsakomybės senaties terminas negali būti pradedamas skaičiuoti anksčiau nei yra įvykdomos visos sąlygos, nuo kurių priklauso pareiga atlyginti žalą (2002 m. sausio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Biret International prieš Tarybą*, T-174/00, Rink. p. II-17, 38 punktas).
- 60 Šiuo atveju ieškovei tariamai padaryta žala atsirado nuo banko garantijų pateikimo. Ieškinio 2 ir 3 priedai šiuo atžvilgiu parodo, kad *Alsen Breitenburg* atveju *Berenberg Bank* banko garantija buvo suteikta laikotarpiui nuo 1995 m. gegužės 3 d. iki 2000 m. gegužės 2 d., o *Nordcement* atveju *Deutsche Bank* suteikė garantiją laikotarpiui nuo 1995 m. balandžio 18 d. iki 2000 m. gegužės 3 dienos. Šie bankai taikė mokesčius, apskaičiuotus remiantis metinėmis palūkanomis, išreikštomis garantuotų sumų procentais (0,45 % *Berenberg Bank* ir 0,375 % *Deutsche Bank*).

- 61 Šiomis aplinkybėmis bankams mokėtinos sumos yra proporcingos dienų, per kurias galiojo bankų garantijos, skaičiui. Šis banko išlaidų apskaičiavimas kyla iš ieškinio 2 priedo, pagal kurį *Berenberg Bank* apskaičiavo sumas, remdamasis praėjusių dienų skaičiumi. Posėdyje ieškovė patvirtino, jog išlaidos, susijusios su banko garantija, susikaupė pamažu diena po dienos.
- 62 Be to, reikia pabrėžti, kad jau patirtos išlaidos – tai sumos, kurios turėjo būti sumokėtos bankams neatsižvelgiant į galutinį sprendimą dėl ieškinio dėl panaikinimo.
- 63 Manydama, kad sprendimas *Cementas* yra neteisėtas (tą patvirtina aplinkybė, kad ji pareiškė ieškinį dėl panaikinimo), ieškovė nuo bankų garantijų pateikimo galėjo patraukti Bendriją deliktinėn atsakomybėn. Šiomis aplinkybėmis ji galėjo remtis būsima, bet tikra ir nustatyta (t. y. taikomos išlaidos, susijusios su banko garantija) žala, nes šią žalą buvo galima numatyti pakankamai aiškiai (dėl galimybės remtis būsima žala žr. 1976 m. birželio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kampffmeyer ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, 56/74–60/74, Rink. p. 711, 6 punktą ir 2000 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Camar ir Tico prieš Komisiją ir Tarybą*, T-79/96, T-260/97 ir T-117/98, Rink. p. II-2193, 192 ir 207 punktus).
- 64 Priešingai nei tvirtina ieškovė, sprendimo *Cementas* panaikinimas nebuvo privaloma sąlyga, kad prasidėtų ieškinio dėl žalos atlyginimo senaties terminas. Pirmosios instancijos teismas jau turėjo galimybę nuspręsti, kad aplinkybė, jog ieškovas manė neturįs pakankamai įrodymų, leidžiančių jam vykstant teismo procesui teisiniu požiūriu pakankamai įtikinamai įrodyti Bendrijos atsakomybę, negali sustabdyti senaties termino skaičiavimo. Kitaip atsirastų painiava tarp procesinio kriterijaus, susijusio su senaties termino pradžia, ir atsakomybės, dėl kurios galiausiai gali

nuspręsti tik teismas, išnagrinėjęs ginčą iš esmės, sąlygų egzistavimo nustatymo (2001 m. sausio 17 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi prieš Komisiją*, T-124/99, Rink. p. II-53, 24 punktą).

- 65 Šiuo atveju, galimas Bendrijos teisės pažeidimas egzistavo priėmus sprendimą *Cementas*. Ieškovė faktiniu ir teisiniu požiūriu oficialiai apie sprendimą sužinojo, gavusi pranešimą apie jį. Taip pat tuo momentu sprendimas *Cementas* ieškovei sukėlė teisines pasekmes. Taigi nuo šios datos ji turėjo galimybę remtis Bendrijos teisės pažeidimu.
- 66 Be to, kitas požiūris sukeltų abejonių dėl autonomiško ieškinių dėl žalos atlyginimo statuso kitų teisių gynimo priemonių, konkrečiai kalbant ieškinių dėl panaikinimo, atžvilgiu (dėl ieškinių dėl žalos atlyginimo autonomiškumo žr. 2002 m. balandžio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Lamberts prieš Ombudsmeną*, T-209/00, Rink. p. II-2203, 58 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 67 Ieškovės argumentai dėl proceso ekonomiškumo principo šiuo atžvilgiu nereikšmingi. Nors, remiantis šiuo principu, teisės subjektas gali neprivalėti pareikšti naujo ieškinių, jei naujas sprendimas pakeistų ginčijamą sprendimą (2001 m. spalio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British American Tobacco International (Investments) prieš Komisiją*, T-111/00, Rink. p. II-2997, 22 punktą), vis dėlto jis neleidžia kelti klausimo dėl ieškinių dėl žalos atlyginimo senaties taisyklių. Tačiau taip atsitiktų tada, jei būtų pritarta ieškovės pozicijai.
- 68 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, reikia nuspręsti, kad ieškinių dėl deliktinės atsakomybės senaties terminai šiuo atveju prasidėjo nuo atitinkamų įmonių bankų garantijų pateikimo, t. y. 1995 m. gegužės 3 d. *Alsen Breitenburg* atveju ir 1995 m. balandžio 18 d. *Nordcement* atveju.

- 69 Vis dėlto taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad šioje byloje nurodyta žala atsirado ne iš karto, o palaipsniui. Kaip pabrėžta anksčiau, sumos buvo apskaičiuotos pagal dienas, per kurias galiojo bankų garantijos, skaičių. Be to, ieškovė tai patvirtino teismo posėdyje. Todėl nurodyta žala kiekvieną dieną didėjo ir atsirado palaipsniui.
- 70 Tokiu atveju Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnyje nurodytas senaties terminas taikomas ankstesniam nei penkeri metai iki senaties termino skaičiavimą nutraukiančio akto laikotarpiui ir netaikomas vėliau atsiradusiems reikalavimams (1997 m. balandžio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hartmann prieš Tarybą ir Komisiją*, T-20/94, Rink. p. II-595, 132 punktas; Sprendimo *Biret Internationa prieš Tarybą*, nurodyto 59 punkte, 41 punktas ir 2001 m. rugsėjo 19 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Jestädt prieš Tarybą ir Komisiją*, T-332/99, Rink. p. II-2561, 44 ir 45 punktai).
- 71 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnyje senaties termino skaičiavimą nutraukiančiu aktu laikytinas arba Teisingumo Teisme pareikštas ieškinys, arba išankstinis prašymas, kurį nukentėjęs asmuo gali pateikti kompetentingai institucijai. Pastaruoju atveju ieškinys turi būti pareiškiamas per EB 230 straipsnyje numatytą dviejų mėnesių terminą, o prireikus gali būti taikomos EB 232 straipsnio antrosios pastraipos nuostatos.
- 72 Šioje byloje pirmuoju 2001 m. rugsėjo 28 d. laišku, remdamasi Procedūros reglamento 91 straipsniu, ieškovė paprašė atsakovės grąžinti dėl bankų garantijų pateikimo atsiradusias išlaidas. Ji savo prašymą pakartojo 2002 m. balandžio 5 d. laišku, remdamasi EB 288 straipsnio antrąja pastraipa.
- 73 Vis dėlto pateikusi šiuos du prašymus, ieškovė, kaip to reikalauja Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnio trečias sakiny, nepareiškė ieškinio per EB 230 straipsnyje numatytą terminą. Taigi, šie laiškai nėra ieškinio senatį nutraukiantys aktai Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnio prasme.

- 74 Dėl visų šių priežasčių ir atsižvelgiant į tai, kad šis ieškinys buvo pareikštas 2003 m. sausio 31 d., jis turi būti atmestas kaip nepriimtinas kalbant apie išlaidas, susijusias su banko garantija, kurias ieškovė patyrė anksčiau nei prieš penkerius metus iki šios datos, t. y. atsiradusias iki 1998 m. sausio 31 dienos.

Dėl esmės

- 75 Kadangi ieškinio dalis, pagrįsta EB 233 straipsniu, atmesta kaip nepriimtina, Pirmosios instancijos teismas iš esmės nagrinės tik ieškovės argumentus, pateiktus pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą ir EB 235 straipsnį. Be to, kadangi ieškinio dėl žalos atlyginimo dalis dėl išlaidų, susijusių su banko garantija, patirtų iki 1998 m. sausio 31 d., taip pat atmesta kaip nepagrįsta, nagrinėjimas iš esmės bus susijęs tik su po šios datos patirtomis išlaidomis.

Šalių argumentai

- 76 Pirmosios instancijos teismo panaikinto sprendimo *Cementas* neteisėtumo klausimu ieškovė tvirtina, kad šiuo sprendimu buvo padarytas pažeidimas, sukeliantis Bendrijos atsakomybę. Ji pabrėžia, kad šis sprendimas buvo iš dalies panaikintas atsakovei nesugebėjus įrodyti, kad ieškovė pažeidė EB sutarties 85 straipsnį arba kad ji sudarė konkurenciją ribojančius susitarimus. Taigi, ieškovė mano, kad šiuo atveju Komisija padarė didelę klaidą.
- 77 Ieškovė nurodo, kad, priimdama sprendimą *Cementas*, atsakovė neturėjo diskrecijos. Remdamasi 2003 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Komisija prieš Fresh Marine* (C-472/00 P, Rink. p. I-7541), ji teigia, kad paprasto Bendrijos teisės

pažeidimo pakanka, jog būtų konstatuotas „pakankamai akivaizdus pažeidimas“. Pagal sprendimą *Cementas* atsakovė šiuo atveju neturėjo skirti baudos, o tai visiškai apribojo jos diskreciją. Be to, ši byla skiriasi nuo bylos, kurioje buvo priimtas sprendimas *Corus UK prieš Komisiją*, nurodytas 8 punkte, ir kurioje buvo nagrinėjama, ar Komisija, nustatydamą baudos dydį, netinkamai naudojos savo diskrecija. Ieškovė iš to daro išvadą, kad šiuo atveju sprendimo, kuriuo skiriama bauda, neteisėtumo pakanka, kad kiltų Bendrijos atsakomybė.

78 Šiomis aplinkybėmis neturi reikšmės, ar byloje buvo nagrinėjamos sudėtingos faktinės aplinkybės. Bet kuriuo atveju, reikia nagrinėti ypatingą ieškovės padėtį. Kadangi, Pirmosios instancijos teismo nuomone, šiuo atveju nebuvo pateikta pakankamai įrodymų, su ieškove susijusios bylos aplinkybės negali būti laikomos sudėtingomis. Bet kuriuo atveju, Komisija sunkiai pažeidė savo kruopštumo pareigą.

79 Galiausiai ieškovė nurodo, kad kitų įmonių bendradarbiavimas ar ne bendradarbiavimas per administracinę procedūrą, bet kokiu atveju, negali jai pakenkti. Be to, išlaidos, susijusios su banko garantija, turi būti grąžintos ir remiantis sąžiningumo principu.

80 Dėl priežastinio ryšio ieškovė nurodo, kad Komisijos sprendimu *Cementas* jai tiesiogiai buvo sukelta žala, t. y. išlaidos, susijusios su banko garantija. Ji nurodo, jog ši žala nepriklauso nuo jos laisvo sprendimo ir pabrėžia, kad jos ieškinio dėl panaikinimo atmetimo atveju ji patirtų žalą dėl sumokėtų palūkanų arba dėl apskaičiuotų išlaidų, susijusių su banko garantija. Ieškovė taip pat nurodo, kad, jei banko garantijos pateikimas neturėtų tokių pačių teisinių pasekmių kaip baudos sumokėjimas nedelsiant, jis netektų tinkamos alternatyvos įmonėms vaidmens.

- 81 Pagrįsdama žalos dydį, ieškinio priede ieškovė pateikė du banko išrašus, kuriuose nurodyta bendra 139 002,21 euro suma. Ji taip pat prašo, kad iš Komisijos būtų priteisti delspinigiai (5,75 %), pradedant juos skaičiuoti praėjus vienam mėnesiui nuo Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* paskelbimo, t. y. nuo 2000 m. balandžio 15 dienos.
- 82 Savo ruožtu atsakovė mano, kad ieškovė klaidingai supranta sprendimą *Komisija prieš Fresh Marine*, minėtą 77 punkte. Teisingumo Teismas šiame sprendime tik pabrėžė, kad pakankamai akivaizdaus pažeidimo egzistavimo nustatymui „gali“ pakakti paprasto Bendrijos teisės pažeidimo. Lemiamas kriterijus yra padarytos klaidos akivaizdumas, sunkumas ir, atsakovės manymu, reikia išnagrinėti visus veiksnius, galinčius parodyti Komisijos padarytos klaidos didumą.
- 83 Šiuo atveju atsakovė mano, kad byla, kurioje buvo priimtas Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Cementas*, buvo labai sudėtinga. Pažeidimą sudarė daug elementų, jis buvo susijęs su didele Europos pramonės dalimi, ir jame dalyvavo daug dalyvių, t. y. sprendimo adresatų. Be to, susitarimas buvo slaptas ir per tyrimą nė viena įmonė nebendradarbiavo daugiau, nei numatyta taisyklėse dėl tyrimo įgaliojimų.
- 84 Kalbėdama apie priežastinį ryšį, atsakovė teigia, kad, priešingai nei baudos sumokėjimas, banko garantijos pateikimas nėra pareiga. Iš to ji daro išvadą, kad teismų praktikos prasme nėra tiesioginio priežastinio ryšio tarp galimos Komisijos klaidos ir nurodytos žalos.
- 85 Žalos klausimu atsakovė nurodo, jog 2000 m. balandžio 15 d. (ieškovės pasiūlyta data delspinigių skaičiavimo pradžia) ji nežinojo apie ieškovės reikalavimus, susijusius su palūkanomis, ir apie reikalaujamą sumą. Po ieškovės 2002 m. balandžio

5 d. laiško nebuvo pareikštas ieškinys per Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnio antrame sakinyje nurodytą terminą. Todėl atsakovė mano, kad teisė į delspinigius, bet kokiu atveju, gali atsirasti tik nuo šio ieškinio pareiškimo momento, t. y. nuo 2003 m. sausio 31 dienos. Galiausiai reikalaujamų palūkanų normos klausimu atsakovė pabrėžia, jog 2003 m. sausio 31 d. Europos centrinio banko taikoma norma tokioms pagrindinėms refinansavimo operacijoms siekė 2,75 %. Sprendime *Corus UK prieš Komisiją*, minėtame 8 punkte, nustatytas palūkanų padidinimas dviem procentiniais punktais reikštų, kad palūkanos pasiektų 4,75 %, o ne 5,75 %, kaip tvirtina ieškovė.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

86 Iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad Bendrijos patraukimas deliktinėn atsakomybėn EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme priklauso nuo to, ar patenkintos visos sąlygos, t. y. Bendrijos institucijoms priskiriamų veiksmų neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinio ryšio tarp veiksmų bei nurodytos žalos egzistavimas (1982 m. rugsėjo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleifici Mediterranei prieš EEB*, 26/81, Rink. p. 3057, 16 punktas ir 1996 m. spalio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Efisol prieš Komisiją*, T-336/94, Rink. p. II-1343, 30 punktas).

Dėl sąlygos, susijusios su inkriminuojamų veiksmų neteisėtumu

87 Dėl sąlygos, susijusios su inkriminuojamų veiksmų neteisėtumu, teismų praktikoje reikalaujama, kad būtų nustatytas pakankamai akivaizdus teisės normos, suteikiančios asmenims teises, pažeidimas. Šiuo atžvilgiu primintina, kad Teisingumo Teismo nustatytoje tvarkoje dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės atsižvelgiama būtent į spęstinių situacijų sudėtingumą, tekstų taikymo ir aiškinimo sunkumus ir ypač į nagrinėjamo akto autoriaus turimą diskreciją. Lemiamas kriterijus Bendrijos teisės pažeidimą laikyti pakankamai akivaizdžiu, – tai aiškus ir sunkus atitinkamos

Bendrijos institucijos savo diskrecijos ribų pažeidimas. Jei ši institucija turi tik labai ribotą diskreciją arba netgi jos visai neturi, pakankamai akivaizdžiam pažeidimui nustatyti gali pakakti paprasto Bendrijos teisės pažeidimo (2000 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98, Rink. p. I-5291, 40 ir 42–44 punktai; 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Camar ir Tico*, C-312/00, Rink. p. I-11355, 52–55 punktai ir sprendimo *Komisija prieš Fresh Marine*, minėto 77 punkte, 24–26 punktai).

— Dėl teisinio ir faktinio sprendimo *Cementas* konteksto

88 Pirmiausia reikia priminti, jog Komisijos sprendimo *Cementas* 1 straipsnyje nurodyta, kad tam tikros asociacijos, federacijos ir įmonės (įskaitant ieškovę) pažeidė EB sutarties 85 straipsnio 1 dalį, dalyvaudamos susitarime (pagal Europos cemento pramonės asociacijos pavadinimą vadinamos „*Cembureau* susitarimu“), kuriuo siekiama paisyti vidaus rinkų ribų ir reglamentuoti cemento tiekimą iš vienos valstybės į kitą. Asociaciją *Cembureau* sudarė tiesioginiai ir netiesioginiai nariai. Įmonės, kurioms susijungus buvo įkurta įmonė-ieškovė, priklausė antrai kategorijai (žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 1440 punktą). Šiomis aplinkybėmis ir dėl netiesioginių *Cembureau* narių Komisijos sprendimo *Cementas* 1 straipsnis buvo susijęs su įmonėmis (įskaitant ieškovę), kurios prisijungė prie *Cembureau* susitarimo, prisidėdamos prie jo įgyvendinimo priemonės (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 4076 punktas).

89 Šiuo klausimu Komisijos sprendimo *Cementas* 5 straipsnyje buvo nuspręsta, kad tam tikros asociacijos, federacijos ir įmonės (įskaitant ieškovę) pažeidė EB sutarties 85 straipsnio 1 dalį, dalyvaudamos *European Cement Export Committee* (toliau – ECEC) imantis suderintų veiksmų, siekiant užkirsti kelią konkurentų patekimui į atitinkamas Bendrijos nacionalines rinkas.

- 90 Dėl šių priežasčių pagal sprendimo *Cementas* 9 straipsnį *Alsen Breitenburg* ir *Nordcement* (kurioms susijungus atsirado įmonė-ieškovė) atitinkamai buvo paskirtos 3,841 milijono ir 1,85 milijono eurų baudos.
- 91 Vis dėlto Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisijos sprendime *Cementas* pateikti įrodymai, netgi vertinant juos kartu, nepatvirtino, jog ECEC nariai, bendradarbiaudami šiame eksporto komitete, panaudodami savo gamybos likutį siekė sustiprinti vidaus rinkos ribų paisymo taisyklę (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 3849 punktas).
- 92 Kadangi Komisijos sprendimo *Cementas* 5 straipsnyje ECEC veikla vertinama kaip EB sutarties 85 straipsnio 1 dalies pažeidimas todėl, kad ja siekiama užkirsti kelią konkurentams į atitinkamas Bendrijos nacionalines rinkas, Pirmosios instancijos teismas nusprendė panaikinti Komisijos sprendimo *Cementas* 5 straipsnį (sprendimo *Cementas* motyvų 3850 punktas ir rezoliucinės dalies 16 ir 17 punktai).
- 93 Be to, kadangi nebuvo įrodyta, kad Komisijos sprendimo *Cementas* 5 straipsnyje nurodytais veiksmais buvo siekiama to paties tikslo kaip ir *Cembureau* susitarimu, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog šie veiksmai negali būti laikomi Komisijos sprendimo *Cementas* 1 straipsnyje nurodytų pažeidimų dalimi (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 4058 punktas). Todėl Pirmosios instancijos teismas nusprendė panaikinti ir Komisijos sprendimo *Cementas* 1 straipsnį ieškovės atžvilgiu (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* motyvų 4074–4079 punktai ir rezoliucinės dalies 16 ir 17 punktai).
- 94 Taigi, Komisijos sprendimo *Cementas* 9 straipsnis, nustatantis baudas *Alsen Breitenburg* ir *Nordcement*, taip pat buvo panaikintas (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* motyvų 4718 punktas ir rezoliucinės dalies 16 ir 17 punktai).

— Dėl Komisijos diskrecijos

- 95 Reikia priminti, kad iš esmės Bendrijos teismas turi visišką kontrolę nagrinėdamas, ar įvykdytos Sutarties 85 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos. Jo vykdoma Komisijos atliktų sudėtingų ekonominių vertinimų kontrolė yra susijusi tik su patikrinimu, ar buvo laikomasi procedūrinių taisyklių ir pareigos motyvuoti bei tai, ar nebuvo akivaizdžių klaidų vertinant faktines aplinkybes ir piktnaudžiavimo įgaliojimais (1985 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Remia ir kt. prieš Komisiją*, 42/84, Rink. p. 2545, 34 punktas ir 1998 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Deere prieš Komisiją*, C-7/95, Rink. p. I-3111, 34 punktas).
- 96 Šioje byloje, visų pirma, reikia nurodyti, kad Pirmosios instancijos teismo atlikta kontrolė, lėmusi Komisijos sprendimo *Cementas* panaikinimą ieškovės atžvilgiu, buvo susijusi su klausimu, ar egzistavo neteisėti veiksmai, pažeidžiantys EB sutarties 85 straipsnio 1 dalį. Ši kontrolė nebuvo susijusi su Komisijos ieškovei paskirtų baudų dydžio nustatymu.
- 97 Be to, iš Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 3771–3850 punktų, kurie motyvavo Komisijos sprendimo *Cementas* 5 straipsnio panaikinimą, o todėl ir šio sprendimo 1 ir 9 straipsnių panaikinimą ieškovės atžvilgiu, matyti, kad Pirmosios instancijos teismas nuodugniai išnagrinėjo, kaip atsakovė taikė EB sutarties 85 straipsnio 1 dalį.
- 98 Atitinkamuose Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* punktuose nėra nuorodos į Komisijos padarytus ekonominius vertinimus ar į kokią nors jos diskreciją, kuri galėjo apriboti Pirmosios instancijos teismo atliktos kontrolės apimtį.

99 Galiausiai reikia pabrėžti, kad atsakymas į klausimą, ar atitinkamų įmonių veiksmams kvalifikuotini kaip EB sutarties 85 straipsnio 1 dalies pažeidimas, šiuo atveju pateikiamas paprasčiausiai taikant teisę pagal Komisijai žinomas faktines aplinkybes.

100 Iš to matyti, kad Komisijos diskrecija šiuo atveju buvo apribota. Tokiomis sąlygomis pakankamai akivaizdžiam pažeidimui nustatyti pakanka Pirmosios instancijos teismo sprendime *Cementas* pripažinto EB sutarties 85 straipsnio 1 dalies pažeidimo, t. y. aplinkybės, kad atsakovės pateiktų įrodymų nepakako ieškovei inkriminuojamiems veiksams pagrįsti.

101 Vis dėlto, kaip pabrėžta šio sprendimo 87 punkte, pagal Teisingumo Teismo nustatytą Bendrijos deliktinės atsakomybės tvarką Bendrijos teismas greta atitinkamos institucijos diskrecijos taip pat turi atsižvelgti į spęstinių situacijų sudėtingumą ir tekstų taikymo ar aiškinimo sunkumus.

— Dėl spęstinių situacijų sudėtingumo ir tekstų taikymo ar aiškinimo sunkumų

102 Šiuo atveju reikia nurodyti, kad byla, kurioje buvo priimtas sprendimas *Cementas* buvo ypač sudėtinga. Tokiu atžvilgiu ieškovės pateiktą argumentą, kad bylos konteksto sudėtingumas neturi reikšmės, reikia atmesti. Šis kontekstas veikia leidžia įvertinti spęstinių situacijų sudėtingumą teismų praktikos prasme.

- 103 Trejus metus trukusi procedūra buvo susijusi su tarptautinėmis ir nacionalinėmis asociacijomis, daugeliu trečiose valstybėse įkurtų įmonių ir beveik visomis atitinkamo sektoriaus Bendrijos įmonėmis. Atsakovė, atlikdama tyrimą, turėjo surinkti daug duomenų.
- 104 Be to, Pirmosios instancijos teismas pabrėžė šios bylos sudėtingumą, sprendimo *Cementas* 654 punkte nuroydamas, kad „taip pat sudėtingoje byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją* <...>, Teisingumo Teismas nusprendė <...>, kad dviejų mėnesių terminas yra protingas (atsakymui į pranešimą apie kaltinimus paruošti)“.
- 105 Be to, dėl tyrimo laikotarpio Pirmosios instancijos teismas sprendimo *Cementas* 709 punkte nurodė, „kad 31 mėnesio terminas tarp 1989 m. balandžio mėn. patikrinimų ir 1991 m. lapkričio mėn. (pranešimo apie kaltinimus) pateikimo yra protingas, atsižvelgiant į tyrimo, susijusio su beveik visomis Europos cemento pramonės įmonėmis, apimtį ir sudėtingumą“ ir tai, „kad Komisijai, pasibaigus klausymams, reikėjo 20 mėnesių ginčijamam sprendimui priimti, 1994 m. lapkričio 30 d. nepažeidžia protingo administracinės procedūros konkurencijos politikos srityje termino principo, nes ginčijamas sprendimas buvo skirtas 42 įmonėms ir įvairių įmonių asociacijoms, konstatavo 24 skirtingus pažeidimus ir turėjo būti parengtas devyniomis oficialiomis Bendrijos kalbomis“.
- 106 Be to, atsakovei skirtame 2001 m. rugsėjo 28 d. laiške ieškovė pati pripažino, kad ši byla ypač sudėtinga. Ieškovė rėmėsi ginčo dalyku ir pobūdžiu, jo svarba Bendrijos teisės požiūriu, bylos sudėtingumu bei atitinkamų įmonių skaičiumi.

107 Antra, reikia pabrėžti, kad šiuo atveju spęstinis situacijos buvo dar sudėtingesnės dėl to, kad su Komisijos tyrimu susijusios įmonės buvo tiesioginiai ar netiesioginiai *Cembureau* nariai. Šiuo atveju, taikomu ieškovei, atitinkamoms įmonėms *Cembureau* atstovavo jų susivienijimai.

108 Trečia, reikia nurodyti, kad Komisijos sprendimo *Cementas* dalies, susijusios su ieškove, atveju atsakovė susidūrė su daugeliu įrodomųjų dokumentų, kurių aiškinimas nebuvo lengvas.

109 Taip dėl Komisijos sprendimo *Cementas* dalies, susijusios su ieškove, panaikinimo priešasčių Pirmosios instancijos teismas (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 3790 ir 3792 punktai) pirmiausia nurodė:

„Iš (1979 m. gruodžio 6 d. ECEC įstatų 1 straipsnio, 1986 m. rugsėjo 26 d. įstatų 1 straipsnio, 1979 m. sausio 23 d. Paryžiaus susirinkimo protokolo ir 1989 m. kovo 7 d. *Ciments français* vidaus pažymos) negalima daryti išvados, kad tikras ECEC narių siekiamas tikslas — sustiprinti Europos vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę <...>. Nors (1983 m. gruodžio 1 d. *Blue Circle* pažymoje) buvo paminėtas ryšys tarp vidaus rinkų ribų paisymo ir gamybos likučio panaudojimo, remiantis vien eksporto komiteto egzistavimu, negalima daryti prielaidos, kad jo nariai savo veikla siekė „užkirsti kelią konkurentams į atitinkamas Bendrijos nacionalines rinkas.“

- 110 Kalbėdamas apie tiesioginį ar netiesioginį ECEC narių priklausymą *Cembureau* Pirmosios instancijos teismas (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 3799 ir 3800 punktai) pabrėžė:

„Akivaizdu, kad *Cembureau* susitarimo šalims, dalyvavusioms ECEC veikloje po šio susitarimo sudarymo, per eksporto komiteto susirinkimus pasikeista informacija dėl trečiųjų šalių rinkų buvo naudinga, siekiant leisti paskirstyti jų gamybos likutį į už Europos ribų esančias rinkas, ir todėl palengvino *Cembureau* susitarimo vykdymą. ECEC nariai yra daugelis tiesioginių *Cembureau* narių (*FIC, SFIC, Aalborg, Oficemen, Irish Cement, ATIC, Italcementi, Cementir ir AGCI*), kurių atveju *Cembureau* susitarimo laikymasis nekelia jokių abejonių dėl jų dalyvavimo delegacijų vadovų susirinkimuose, per kuriuos buvo sudarytas ir (arba) patvirtintas *Cembureau* susitarimas <...>. Vis dėlto šis konstatavimas nereiškia, kad ECEC organizuojamo bendradarbiavimo tarp visų šio komiteto narių tikslas – sustiprinti vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę.“

- 111 Dėl santykių tarp ECEC ir *European Export Policy Committee* (toliau – EPC) Pirmosios instancijos teismas nurodė (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 3806 ir 3821 punktai):

„Atsižvelgiant į įrodymus, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime (t. y. sprendimo *Cementas* 32 dalyje minėti dokumentai), reikia pripažinti, kad ECEC nariai visada manė, jog eksporto komitetui, palyginti su EPC, buvo būdingi saviti bruožai ir tapatumas <...>. Net jei būtų pripažįstama, kad vidaus rinkų ribų paisymas yra pagrindinė bendradarbiavimo EPC taisyklė, ginčijamo sprendimo 32 dalyje minėti dokumentai neleidžia daryti išvados, kad ryšiai tarp ECEC ir EPC ECEC veiklai darė tokią įtaką, jog šio komiteto nariai ECEC veiklos atveju perėmė vidaus rinkų paisymo taisyklę.“

112 Galiausiai dėl ECEC veiklos neapsiribojimo eksportu į tolimas valstybes Pirmosios instancijos teismas pabrėžė (Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 3825, 3827 ir 3828 punktai):

„Vis dėlto Komisija negali remtis (1985 m. kovo 22 d. ECEC) protokolu kaip įrodymu, kad bendradarbiavimu ECEC siekiama sustiprinti vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę, panaudojant gamybos likutį <...>. Konstatuotina, kad nė vienas iš (3826) punkte nurodytų protokolų nenurodo ryšių tarp importo iš trečiųjų šalių ir vidaus rinkų ribų paisymo principo. <...> Bet kuriuo atveju, paprastas faktas, kad importo iš trečiųjų šalių situacija buvo nagrinėta kelis kartus, neįrodo, kad „bendradarbiavimo ECEC tikslas ir pasekmė buvo sustiprinti vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę“ <...>. Dėl ginčijamo sprendimo 33 dalies 5 punkte minėtų dokumentų aišku, kad, kaip teigia Komisija, kai kuriuose protokoluose iš tikrųjų nurodyta tam tikra informacija apie valstybių narių situaciją. Vis dėlto vien informacijos, susijusios su viena Bendrijos nacionaline rinka, paminėjimas per ECEC arba ECEC *Steering Committee* (Valdymo komitetas) susirinkimą nebūtinai įrodo, kad ECEC veikla siekiama „sustiprinti vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę.“

113 Iš to matyti, kad iš esmės neginčijant Komisijos analizės dėl EB sutarties 85 straipsnio 1 dalies taikymo nagrinėjamiems susitarimams, Pirmosios instancijos teismas sprendime *Cementas* tik ginčijo Komisijos atliktą kai kurių dokumentų, kuriuos ji pasirinko tam tikriems ieškovių pažeidimams pagrįsti, įrodomosios galios vertinimą. Konkrečiai paaiškėja, kad skirtingas Pirmosios instancijos teismo ir Komisijos aiškinimas šiuo klausimu buvo susijęs tik su papildoma kartelio veikla, t. y. veikla, šalims bendradarbiaujant ECEC dėl gamybos likučio panaudojimo, siekiant taip sustiprinti vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę, t. y. rinkų pasidalijimą, esantį kartelio „branduoliu“. Be to, nors Pirmosios instancijos teismas panaikino sprendimo *Cementas* dalį, susijusią su ieškove, vis dėlto jis konstatavo, jog Komisija turėjo tam tikrą įrodymų, galinčių patvirtinti jos teiginį, kad bendradarbiavimo ECEC tikslas ir

pasekmė buvo sustiprinti vidaus rinkų paisymo taisyklę, skaičių ir, tik išsamiai įvertinęs nagrinėjamų dokumentų turinį, Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad visi šie dokumentai, atsižvelgiant į atitinkamų įmonių pateiktus paaiškinimus, neleidžia teisiniu požiūriu pakankamai įtikinamai nustatyti, jog veikla ECEC stiprino vidaus rinkų ribų paisymo taisyklę.

- 114 Dėl visų šių priežasčių, atsižvelgiant į tai, kad byla *Cementas* buvo ypač sudėtinga, apimanti labai daug įmonių ir pirmiausia beveik visas Europos cemento pramonės sektoriaus įmones, į tai, kad dėl *Cembureau* struktūros, t. y. dėl tiesioginių ir netiesioginių narių, tyrimas buvo sudėtingas, ir į tai, kad reikėjo analizuoti daug dokumentų, kas pasakytina ir apie ypatingą ieškovės situaciją, reikia pripažinti, kad atsakovė susidūrė su sudėtingomis sprendinomis situacijomis.
- 115 Galiausiai reikia atsižvelgti į EB sutarties nuostatų taikymo sunkumus kartelių atveju (šiuo klausimu žr. sprendimo *Corus UK prieš Komisiją*, minėto 8 punkte, 46 punktą). Taikymo sunkumai buvo dar didesni, nes buvo labai daug nagrinėjamos bylos, įskaitant sprendimo dalį, susijusią su ieškove, faktinių aplinkybių.
- 116 Dėl šių priežasčių reikia pripažinti, kad Pirmosios instancijos teismo sprendime *Cementas* nustatytas Bendrijos teisės pažeidimas su ieškove susijusioje sprendimo dalyje nėra pakankamai akivaizdus.
- 117 Kalbant apie sąžiningumo principą, dėl kurio turėtų būti privaloma gražinti išlaidas, susijusias su banko garantija, pasakytina, kad ieškovė nepaiškina, nei kaip šis principas turėtų suteikti asmenims teises, nei kodėl šiuo atveju šis principas pakankamai akivaizdžiai pažeistas. Tas pats pasakytina apie atsakovei privalomą kruopštumo principą. Todėl šie argumentai netinkami.

- 118 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta anksčiau, pirmoji teismų praktikoje nustatyta sąlyga Bendrijos deliktinei atsakomybei atsirasti šiuo atveju nėra įvykdyta.

Dėl sąlygos, susijusios su priežastinio ryšio tarp veiksmų ir nurodytos žalos, egzistavimo

- 119 Bet kuriuo atveju, Bendrijos atsakomybė gali kilti tik dėl žalos, kuri pakankamai tiesiogiai kyla iš atitinkamos institucijos neteisėtų veiksmų (žr., *inter alia*, 1979 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dumortier ir kt. prieš Tarybą*, 64/76 ir 113/76, 167/78 ir 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink. p. 3091, 21 punktą; 1995 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Blackspur ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-168/94, Rink. p. II-2627, 52 punktą; 2000 m. spalio 24 d. Sprendimo *Fresh Marine prieš Komisiją*, T-178/98, Rink. p. II-3331, 118 punktą ir 2003 m. vasario 13 d. Sprendimo *Meyer prieš Komisiją*, T-333/01, Rink. p. II-117, 32 punktą).

- 120 Šioje byloje pirmiausia reikia priminti, kad pagal Komisijos sprendimo *Cementas* 9 straipsnį *Alsen Breitenburg* ir *Nordcement* buvo paskirtos atitinkamai 3,841 milijono ir 1,85 milijono eurų baudos. Pagal to paties sprendimo 11 straipsnio pirmąją pastraipą baudos turėjo būti sumokėtos per trijų mėnesių nuo pranešimo apie sprendimą terminą. Be to, pagal šios nuostatos antrąją pastraipą, pasibaigus minėtam terminui, savaime skaičiuojami delspinigiai nuo baudos sumos.

- 121 Reikia pabrėžti, kad pagal EB sutarties 192 straipsnio pirmąją pastraipą (po pakeitimo – EB 256 straipsnis), Komisijos sprendimas *Cementas* šiuo klausimu buvo vykdytinas dokumentas, nes jame nustatyta kitų asmenų, o ne valstybių, mokėjimo

prievolė, o ieškinio dėl šio sprendimo pateikimas pagal EB sutarties 173 straipsnį (po pakeitimo – EB 230 straipsnis) neturėjo įtakos šiai situacijai. Iš tiesų pagal EB sutarties 185 straipsnio pirmąją pastraipą (po pakeitimo – EB 242 straipsnis) bylos iškėlimas Bendrijos teisme nestabdo ginčijamo akto galiojimo (1995 m. liepos 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *CB prieš Komisiją*, T-275/94, Rink. p. II-2169, 50–52 punktai).

- 122 Tačiau akivaizdu, kad ieškovė, nukrypdama nuo šių nuostatų, nesumokėjo jai sprendimo *Cementas* 9 straipsnyje skirtos baudos, nes Komisija laiške, kuriuo ieškovei pranešta apie šį sprendimą, suteikė jai galimybę pateikti banko garantiją baudos sumokėjimui užtikrinti iki Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* priėmimo. Įmonė, pareiškusi ieškinį dėl Komisijos sprendimo, kuriuo jai skiriama bauda, turi pasirinkimą arba sumokėti baudą, suėjus mokėjimo terminui, prireikus kartu su delspinigiais pagal Komisijos sprendime nustatytą normą, arba prašyti sustabdyti sprendimo vykdymą pagal EB sutarties 185 straipsnio antrą sakinį, arba galiausiai, jei Komisija suteikia tokią galimybę, pateikti banko garantiją, skirtą užtikrinti baudos ir delspinigių sumokėjimą pagal Komisijos nustatytas sąlygas (sprendimo *CB prieš Komisiją*, minėto 121 punkte, 54 punktas).
- 123 Todėl ieškovė negali pagrįstai teigti, kad banko garantijos pateikimo išlaidos, kurias ji patyrė šiuo atveju, kyla tiesiogiai dėl Komisijos sprendimo *Cementas* neteisėtumo. Šiuo atveju jos nurodyta žala atsirado dėl jos pačios pasirinkimo pateikiant banko garantiją nevykdyti pareigos mokėti baudą, nukrypstant nuo EB sutarties 192 straipsnio pirmojoje pastraipoje ir EB sutarties 185 straipsnio pirmojoje pastraipoje numatytų taisyklių per Komisijos sprendime *Cementas* nurodytą terminą.
- 124 Be to, reikia pabrėžti, kad abi ieškovės turėtos alternatyvos, t. y. ieškinio dėl sprendimo *Cementas* pareiškimas kartu su prašymu sustabdyti šio sprendimo vykdymą (bent jau dėl baudos mokėjimo) ir banko garantijos suteikimas, naudojantis Komisijos suteikta galimybe, yra realios neatidėliotino baudos mokėjimo pakeitimo

galimybės. Be to, jų pasirinkimas buvo paliktas laisvai įmonių nuožiūrai (šiuo klausimu žr. sprendimo *CB prieš Komisiją*, minėto 121 punkte, 54 ir 55 punktus). Taigi, nė viena šių galimybių nebuvo privaloma pagal Komisijos sprendimą *Cementas*. Be to, reikia nurodyti, kad tam tikros įmonės (kaip ir ieškovė) pasinaudojo galimybe pateikti bankų garantijas, o kitos apsisprendė įvykdyti iš Komisijos sprendimo *Cementas* kylančią mokėjimo prievolę ir sumokėti atitinkamą baudą (šiuo klausimu žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementas* 5116 punktą). Jei ieškovė būtų pasirinkusi sumokėti baudą, ji būtų išvengusi išlaidų, susijusių su banko garantija (dėl delspinigių žr. sprendimo *CB prieš Komisiją*, minėto 121 punkte, 83 punktą).

- 125 Nė vienas iš ieškovės pateiktų argumentų negali paneigti šios išvados.
- 126 Kalbant konkrečiai apie tvirtinamą aplinkybę, kad sprendimo *Corus UK prieš Komisiją*, minėto 8 punkte, 57 punkte pateikti vertinimai gali būti taikomi šiuo atveju, reikia pripažinti, kad šioje nurodyto sprendimo vietoje Pirmosios instancijos teismas nėra nusprendęs, kad, kaip tvirtina ieškovė, įmonės, kurioms buvo skirtas sprendimas dėl baudos skyrimo, neturėjo galimybės pasirinkti sumokėti baudą nedelsiant arba pateikti banko garantiją, o tai, kad sumokėdama baudą įmonė tik pakluso vykdytino sprendimo nuostatoms, nepaisant jos pareikšto ieškinio Pirmosios instancijos teisme ir kad banko garantijos pateikimas užuot sumokėjus baudą nedelsiant yra tik Komisijos atitinkamai įmonei suteikta galimybė.
- 127 Bet kuriuo atveju, ir nenagrinėjant galimos žalos arba išsamiai neanalizuojant skirtumų tarp AP 34 straipsnio ir EB 233 straipsnio, reikia pabrėžti, kad sprendime *Corus UK prieš Komisiją*, minėtame 8 punkte, atliktas vertinimas, dėl kurio Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad įmonei paskirtą baudą už konkurencijos taisyklių pažeidimą panaikinančio ar sumažinančio sprendimo atveju Komisija privalo grąžinti ne tik nepagrįstai sumokėtą baudą, bet ir pagal šią sumą apskaičiuotus delspinigius, negali būti taikomas banko garantijos pateikimo atveju.

Reikia priminti, kad Pirmosios instancijos teismas šią pareigą sprendimo *Corus UK prieš Komisiją*, minėto 8 punkte, 54–56 punktuose pagrindė aplinkybe, kad, nustatant įpareigojimą visiškai grąžinti nepagrįstai sumokėtą baudą, negalima neatsižvelgti į praėjusį laiką, kuris galėtų sumažinti grąžinamos baudos vertę, ir kad nesumokėdama delpinigių Bendrija nepagrįstai praturtėtų, kas prieštarautų bendriesiems Bendrijos teisės principams.

128 Tačiau šiuo atveju ieškovė negali remtis nė vienu tokiu teiginiu.

129 Iš tiesų, kalbant apie pirmą teiginį, reikia pripažinti, kad, jei pateikiama banko garantija, Komisija neprivalo grąžinti nepagrįstai sumokėtos baudos, nes ši bauda iš tikrųjų nebuvo sumokėta. Taigi, įmonė nepatyrė jokių baudos sumą atitinkančių nuostolių, kurią vis dėlto turėjo nedelsdama sumokėti Komisijai, atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo vykdomąjį pobūdį (EB sutarties 192 straipsnio pirmoji pastraipa) ir į tai, kad ieškinys Pirmosios instancijos teisme neturi sustabdomojo poveikio (EB sutarties 185 straipsnio pirmoji pastraipa). Taigi, kaip buvo nurodyta anksčiau, vienintelė galima atitinkamos įmonės finansinė žala kyla dėl jos pačios sprendimo pateikti banko garantiją, kad, nukrypdama nuo anksčiau primintų nuostatų, galėtų nemokėti baudos nedelsdama, o sprendimo dėl baudos skyrimo vykdymas jos atžvilgiu nebuvo sustabdytas.

130 Dėl antro teiginio reikia nurodyti, kad, priešingai nei byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas *Corus UK prieš Komisiją*, minėtas 8 punkte, dėl to, kad Komisija neapmoka išlaidų, susijusių su banko garantijos pateikimu, Bendrija tikrai nepagrįstai nepraturtėja, nes šios išlaidos, susijusios su banko garantija, buvo sumokėtos ne Bendrijai, o trečiajam asmeniui. Todėl bendrojo principo, draudžiančio nepagrįstą praturtėjimą, paisymas nepateisina šio grąžinimo. Priešingai,

jeigu Komisija turėtų apmokėti su banko garantijos pateikimu susijusias išlaidas, tai leistų atstatyti atitinkamos įmonės situaciją prieš priimant ginčijamą sprendimą, bet Komisija būtų nubausta, nes turėtų grąžinti minėtai įmonei sumas, kuriomis nedisponavo.

- 131 Atsižvelgiant į tai, priežastinis ryšys tarp atsakovei inkriminuojamų veiksmų ir nurodytos žalos šiuo atveju neturi būti laikomas pakankamai tiesioginiu.
- 132 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ir nesant būtinybės nuspręsti dėl tariamai patirtos žalos, ieškinys, pagrįstas EB 235 straipsniu ir EB 288 straipsnio antrąja pastraipa, dėl vėlesnių nei 1998 m. sausio 31 d. išlaidų, susijusių su banko garantija, turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 133 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti atsakovės išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinio dalį, susijusią su EB 233 straipsniu, kaip nepriimtina.**
- 2. Atmesti papildomą prašymą laikyti EB 233 straipsniu pagrįstą ieškinio dalį ieškiniu dėl panaikinimo ar neveikimo kaip nepriimtina.**
- 3. Atmesti prašymą atlyginti ieškovės iki 1998 m. sausio 31 d. patirtas išlaidas, susijusias su banko garantija, kaip nepriimtina.**
- 4. Atmesti likusią ieškinio dalį kaip nepagrįstą.**
- 5. Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.**

Azizi

Jaeger

Dehousse

Paskelbtas 2005 m. balandžio 21 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

H. Jung

J. Azizi